

**UCHWAŁA NR VIII/69/19
RADY MIEJSKIEJ W DOBCZYCACH**

z dnia 22 maja 2019 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobczyce na lata 2019-2021

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r., poz. 506) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r., poz. 998 z późn. zm.) Rada Miejska w Dobczycach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobczyce na lata 2019-2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Dobczyce.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Dobczycach

Małgorzata Jakubowska

Załącznik do uchwały Nr VIII/69/19
Rady Miejskiej w Dobczycach
z dnia 22 maja 2019 r.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE DOBCZYCE NA LATA 2019-2021**

Spis treści

I Wstęp.....	2
II Podstawa prawna.....	2
III Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Dobczyce na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	3
1. Demografia.....	3
2. Wsparcie udzielane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.....	4
IV Adresaci Programu.....	7
V Cel główny.....	8
VI Cele szczegółowe.....	8
VII Realizatorzy Programu.....	9
VIII Promocja i monitorowanie Programu.....	11
IX Finansowanie Programu.....	12

I Wstęp

Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobczyce na lata 2019-2021 stanowi kontynuację wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w programie na lata 2016-2018. Celem programu jest udzielenie wsparcia rodzinom, które przeżywają trudności we właściwym wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, aby mogły stworzyć najbardziej optymalne warunki dla rozwoju dziecka poprzez pracę z rodziną i wspieranie jej w wychowaniu i opiece nad dziećmi. Działania te nakierowane są na rodzinę jako całość, a praca z rodziną jest pracą systemową oraz interdyscyplinarną wymagającą współpracy wielu służb i organizacji, także wtedy kiedy dziecko przebywa w instytucjonalnej pieczy zastępczej, by umożliwić powrót dziecka do rodziny biologicznej.

Rodzina stanowi najbardziej stabilny punkt odniesienia w doświadczeniu dziecka. Ma ona przede wszystkim chronić interes dziecka i realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym, w którym kształtuje się wzorce, postawy, wartości, osobowość dziecka oraz styl życia. To w rodzinie następuje socjalizacja do prawidłowego pełnienia ról społecznych. Władza rodzicielska, jej sprawowanie opiera się najogólniej na opiece nad dzieckiem, ochronie dziecka do ukończenia przez niego 18 roku życia, dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronie zdrowia, edukacji i rozwijaniu jego talentów.

Na funkcjonowanie rodziny może mieć wpływ szereg elementów, a występowanie zjawisk patologicznych jest jednym z czynników, które mogą upośledzać właściwe wypełnianie funkcji opiekuńczych wobec dzieci, ale i pozostałych członków rodziny, czego skutkiem jest brak umiejętności rozwiązywania problemów oraz radzenia sobie w kryzysowych sytuacjach. W rodzinach, których dotyczą zjawiska patologiczne, problemy mają najczęściej charakter złożony i wymagają oddziaływań interdyscyplinarnych. Zjawiskom takim jak uzależnienia od alkoholu i innych substancji, niewydolność wychowawcza, przemoc fizyczna i psychiczna, demoralizacja, towarzyszy często ubóstwo, czy długotrwałe bezrobocie. Skutkiem jest niedostosowanie społeczne dzieci, dezorganizacja życia rodziny, a przez to niemożność spełniania podstawowych zadań, zaburzenie ról i relacji wewnątrzrodzinnych. Często, w takich sytuacjach, zachowania poszczególnych członków rodziny odbiegają coraz bardziej od norm i oczekiwań społecznych, prawnych i moralnych. Stąd w sytuacji pojawienia się dysfunkcji w rodzinie służby i instytucje do tego powołane są zobligowane do podjęcia działań pomocowych na rzecz rodziny oraz monitorowania jej zarówno przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów i innych służb, które mają kontakt z rodziną.

Życie rodzinne może być ważnym źródłem doświadczeń stresowych, ale i ważnym źródłem wsparcia. Znaczenie tych czynników jest szczególne, jeżeli weźmie się pod uwagę fakt, że kontekst życia rodzinnego towarzyszy człowiekowi praktycznie od kołyski aż do śmierci, jest on szczególnie istotny w fazie stawania się osobą dorosłą, ale także w późniejszym okresie, kiedy jednostka zakłada własną rodzinę i pełni w niej oraz w strukturach pozarodzinnych różne role.

W sytuacji szczególnych zaniechań dla zdrowia i życia, gdy dobro oraz rozwój dziecka są zagrożone, powinno być ono umieszczone czasowo w pieczy zastępczej. Pobyt dziecka poza rodziną biologiczną powinien być krótkotrwałą ostatecznością, a wsparcie i intensywna praca z rodziną powinna zmierzać do powrotu dziecka do prawidłowo funkcjonującego środowiska rodzinnego. Kierując się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka oraz zgodnie z zasadą pomocniczości należy rodzinę wspierać i pomagać jej w taki sposób, by mogła wrócić do właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczych zamiast zastępować ją w wypełnianiu tych funkcji. Priorytetem wsparcia powinno być uznanie zasady podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie. Dlatego podstawowym założeniem programu jest wspieranie rodziny biologicznej już na etapie występowania trudności tak, by zapobiec opuszczeniu rodziny przez dziecko.

Istotna w pracy z rodziną jest koordynacja działań wszystkich służb i instytucji powołanych do wspierania rodziny w celu zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej wychowujących się w niej dzieci.

II Podstawa prawna

Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobczyce zaplanowany na lata 2019 - 2021 opiera swoje cele na zapisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Niniejszy Program jest zgodny następującymi aktami prawnymi:

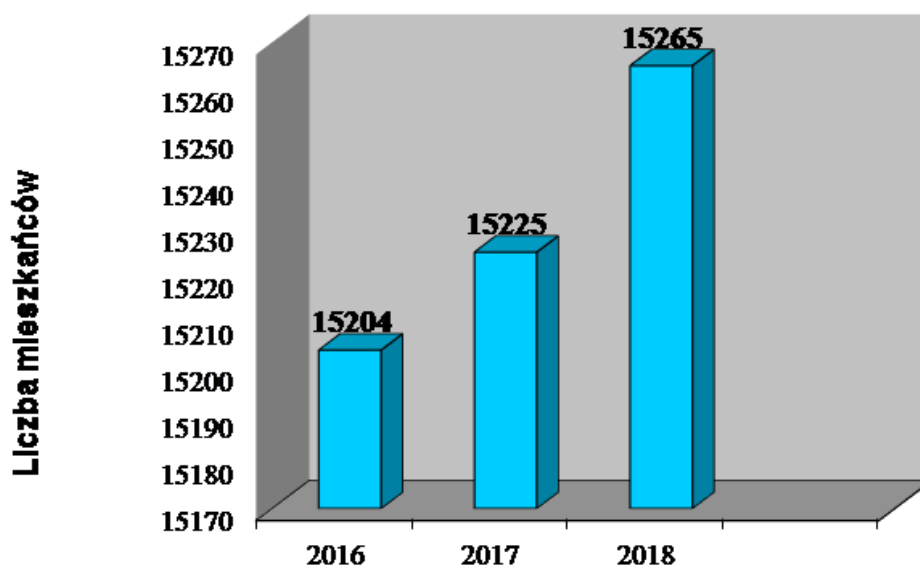
- 1) ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 3) ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 4) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 5) ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 6) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 7) ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy.

III Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Dobczyce na podstawie danych Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Demografia

W ostatnich latach Gmina Dobczyce odnotowuje wzrost liczby mieszkańców. Na koniec 2018 roku liczba mieszkańców gminy wynosiła 15 265. Na przestrzeni kilkunastu lat odnotowuje się dodatni przyrost naturalny.

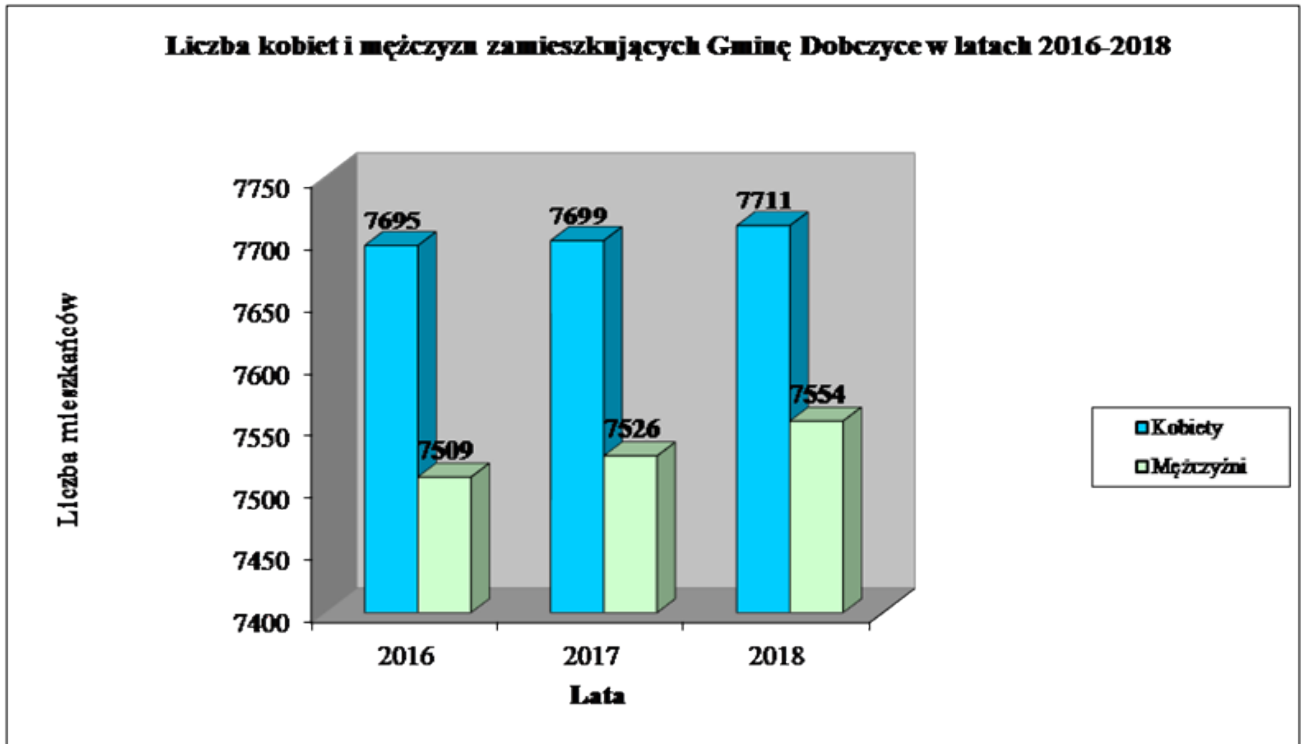
Liczba mieszkańców Gminy i Miasta Dobczyce w latach 2016-2018

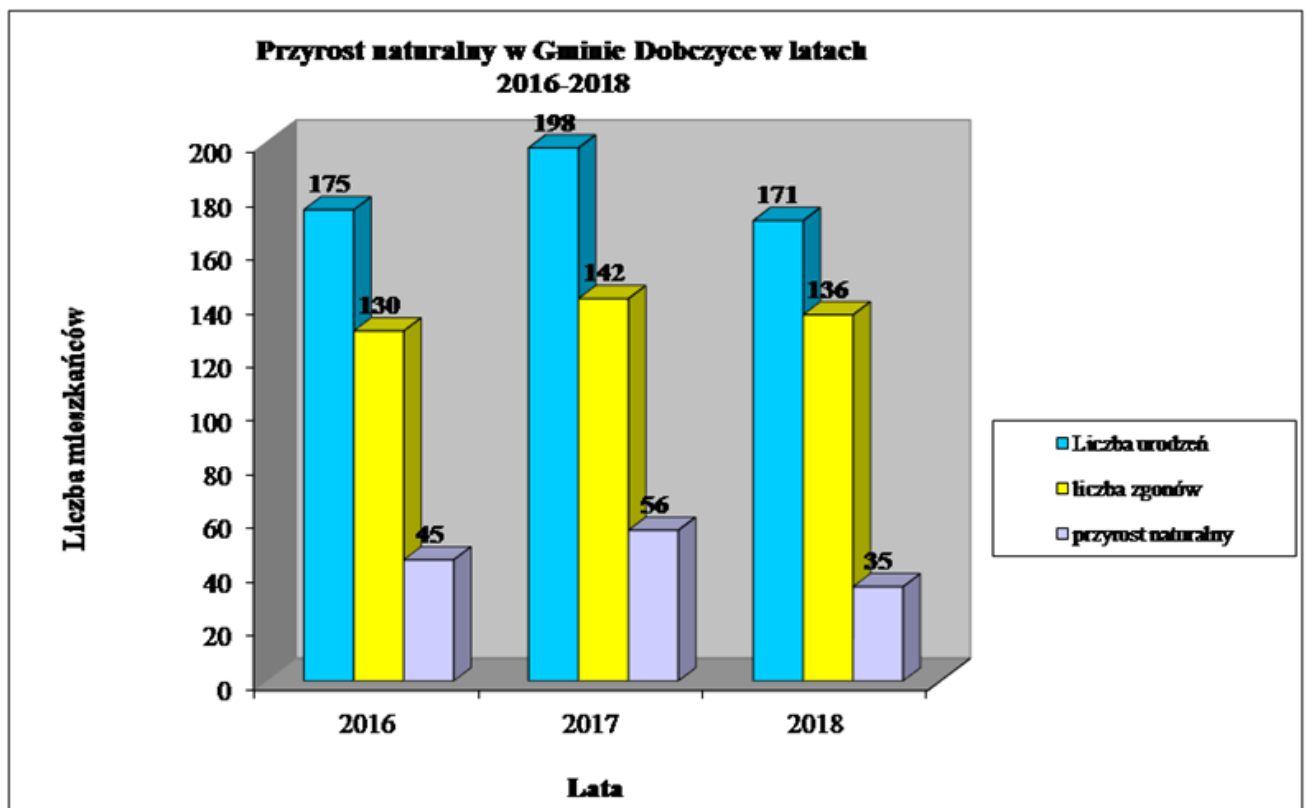
Wykres 1.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce

Wykres 2.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce

Wykres 3.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce

2. Wsparcie udzielane przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. W ustawie o pomocy społecznej określone zostały przyczyny ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej. Na przestrzeni ostatnich kilku lat, wśród dominujących powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Dobczyce znajdują się cztery przesłanki: długotrwała choroba, ubóstwo, niepełnosprawność oraz bezrobocie.

Tabela 1. Powody przyznawania pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej (z wyjątkiem pracy socjalnej)

Rok	2016	2017	2018
Liczba rodzin objętych pomocą	342	318	319
Liczba osób w rodzinach	1 042	893	817
W tym z powodu:			
Ubóstwa	193	180	143
Bezrobocia	114	93	65
Długotrwałej choroby	200	210	218
Niepełnosprawności	106	103	109
Bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	30	33	24
Zdarzenia losowego	2	4	3
Alkoholizmu	14	13	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobczycach

Istotną rolę w działalności Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobczycach odgrywa praca socjalna, która jest działalnością zawodową mającą na celu poprawę funkcjonowania osób i rodzin w społeczeństwie. Jej głównym celem jest rozwinięcie i wzmacnianie aktywności i samodzielności życiowej. Działania pracowników socjalnych kierowane są do rodzin z problemem długotrwałego bezrobocia, przemocy domowej oraz uzależnienia. Dla osób doznających przemocy domowej oraz rodzin z problemami uzależnień zorganizowane jest na terenie gminy wsparcie psychologiczne. W ostatnich latach pracownicy socjalni często uczestniczą w rozwiązywaniu problemów związanych z zapewnieniem opieki osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym.

Oprócz zadań wynikających z ww. ustawy Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobczycach realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, min. z ustawy o systemie oświaty czyli przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia szkolne i zasiłki szkolne). Zadania określone ustawą o świadczeniach rodzinnych obejmują w szczególności przyznawanie oraz wypłatę niżej wymienionych świadczeń:

- zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami,
- świadczeń opiekuńczych (zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych),
- zasiłków dla opiekuna,
- jednorazowej zapomogi z tyt. urodzenia dziecka,
- świadczeń rodzicielskich.

Ponadto realizowane są również zadania określone ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Tabela 2. Wybrane rodzaje wsparcia rodzin w Gminie Dobczyce w latach 2016 – 2018

Liczba osób uprawnionych	2016	2017	2018
Świadczenia rodzinne	1 737	1 652	1 533
Wydatki na świadczenia rodzinne	3 874 702	4 140 673	4 139 599
Świadczenia wychowawcze	1 950	2 309	2 153
Wydatki na świadczenia wychowawcze	8 690 631	11 990 596	11 523 550
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	104	91	87
Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	470 222	394 000	387 300
Dożywianie	476	381	347
Wydatki na dożywianie wraz z dowozem	418 895	364 586	314 693
Stypendia i zasiłki szkolne	452	374	274
Wydatki na stypendia i zasiłki szkolne	138 984	110 078	123 756
Zasiłki z pomocy społecznej (zasiłki okresowe i celowe)	264	277	264
Wydatki na zasiłki z pomocy społecznej	261 018	274 716	244 093
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	7	9	16
Wydatki na specjalistyczne usługi opiekuńcze	29 020	80 850	90 960
Świadczenia „Dobry start”	-	-	2 102
Wydatki na świadczenia „Dobry start”	-	-	630 600

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobzycach

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobzycach zatrudnia asystenta rodziny. Rolą asystenta rodziny jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, w dążeniu do zmiany sytuacji, doradzanie oraz motywowanie. Celem działań na rzecz rodziny jest zapobieganie deprywacji podstawowych potrzeb dzieci przebywających w rodzinie, zapewnienie im optymalnych warunków do rozwoju, oraz właściwych wzorców wychowawczych. Asystent rodziny pracuje w oparciu o zadaniowy system czasu pracy. Zgodnie z ustawą asystent może pracować maksymalnie z 15 rodzinami. Od 2017 roku asystent rodziny udziela wsparcia również rodzinom, zgodnie z zapisami ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa ta dedykowana jest kobietom w ciąży, a także rodzinom, w których przyszły na świat ciężko chore dzieci.

Współpraca z asystentem rodziny, poza sytuacjami kiedy obowiązek ten nakłada sąd, jest dobrowolna i następuje po podpisaniu zgody na współpracę. Czas współpracy jest różny w zależności od występujących problemów i determinacji rodziny, aby te problemy przezwyciężyć. Po zakończeniu współpracy rodzina zostaje objęta monitoringiem przez kolejne 3 miesiące.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych może uzyskać pomoc rodzin wspierających. Rodzina wspierająca może pochodzić z bezpośredniego otoczenia dziecka i pomagać rodzinie w opiece i wychowywaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Tabela 3. Liczba rodzin, które otrzymały wsparcie asystenta rodziny w latach 2016 – 2018

Rok	2016	2017	2018
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	16	17	16
Liczba dzieci w rodzinach	32	32	38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobczycach

Pomimo działań instytucji wspierających rodzinę, zdarzają się sytuacje, że na mocy postanowienia sądu małoletnie dzieci są odbierane rodzicom biologicznym i zostają umieszczone w pieczy zastępczej. Rolą asystenta rodziny jest wówczas udzielanie wsparcia rodzinie biologicznej, aby odzyskała zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczych i wychowawczych.

Liczba dzieci, które przebywały w pieczy zastępczej i koszty ich pobytu, ponoszone przez Gminę Dobczyce przedstawia się następująco:

Tabela 4. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2016 – 2018

Rok	2016	2017	2018
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	14	12	12
Liczba dzieci, które przestały przebywać w pieczy zastępczej	2	0	1
Koszt utrzymania dzieci w pieczy zastępczej ponoszony przez gminę	81 741	83 039	103 109

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobczycach

IV Adresaci Programu

Odbiorcami programu są: dziecko i rodzina je wychowująca, a wskazaniem do udzielenia wsparcia jest poziom realizacji przez rodzinę jej funkcji. Zgodnie ze współczesnymi tendencjami w teorii i praktyce pracy socjalnej dąży się do podmiotowości w traktowaniu klienta, niestosowaniu etykiet, oddzielenia problemu od klienta, stąd rodziny te zamiast nazywać dysfunkcyjnymi, patologicznymi nazywane są rodzinami z wieloma problemami. Aby możliwe było zbadanie jakości i poziomu działań wychowania w rodzinie analizuje się następujące grupy czynników:

- czynniki ekonomiczno-społeczne określone przez wielkość i strukturę rodziny, źródła jej utrzymania, opiekę nad dziećmi w ujęciu materialnym związaną z warunkami mieszkaniowymi, dobrami trwałymi, poziomem odżywienia, ubioru,

- czynniki kulturowe określone przez wykształcenie rodziców, zdobywanie kwalifikacji przez członków rodziny, stosunek rodziców do nauki szkolnej dzieci i ich przyszłości zawodowej, kulturę językową rodziny, sposoby spędzania wolnego czasu,

- czynniki pedagogiczne zawierające metody i środki stosowane w wychowaniu dzieci, jak opieka, kontrola, normy, wartości, wymagania, zakazy,

- czynniki psychologiczno-społeczne określone przez realizowane wzorce życia rodzinnego, stosunek członków rodziny do patogennych zjawisk w domu czy środowisku, postawy, metody wychowania, siłę więzi społecznych i emocjonalnych.

Te typy czynników pozwalają na wyodrębnienie kategorii *rodziny normalnej* pod względem wychowawczym, to jest takiej, która w statystycznym sensie zawiera jak najwięcej typowych cech występujących w danym środowisku (wielkość, warunki mieszkaniowe, wykształcenie rodziców, metody wychowania); rodzinę spełniającą wychowawczo kryteria obowiązujące ogólnospołecznie (zespajającą swoje wysiłki wychowawcze z innymi instytucjami wychowawczymi w danym środowisku); rodzinę zintegrowaną,

tn. taką, w której czynniki ekonomiczne, kulturalne i psychospołeczne współdziałają w działalności wychowawczej. Odwołując się do kategorii *rodziny normalnej*, S. Kawula wyodrębnia *rodziny wzorowe*, które stwarzają jak najlepsze warunki wychowawcze, podnoszą poziom wychowania; *rodziny jeszcze wydolne*, o niekiedy zachwianych warunkach wychowawczych, niedomaganiach i odchyleniach, w których często bywają zaburzenia życia rodzinnego, bliskie rozbitcia lub niepełne, jednakże mające poczucie odpowiedzialności i czyniące wysiłki ku poprawie; *rodziny niewydolne wychowawczo*, cechujące zaburzenia we współżyciu rodziny związane z niepowodzeniami członków rodziny, brak planów życiowych i aspiracji, oraz właściwych metod wychowawczych przy trudnych warunkach ekonomicznych i *rodziny patologiczne* będące w stałej kolizji z prawem i moralnością w związku z kradzieżami, alkoholizmem, włóczęgostwem, hazardem, stręczycielstwem, gdzie zachwane są wszystkie elementy wychowawcze. K. Wódz do rodzin dysfunkcyjnych, problemowych zalicza rodziny, które żyją w skrajnie odbiegających od poziomu przyjętego za niezbędny społecznie, warunkach materialnych, tj. żyjące poniżej minimum socjalnego. Zaliczyć tu można rodziny wielodzietne, niepełne, z jedynym żywicielem rodziny, z niepełnosprawnością, przestępczością, prostytutką, alkoholizmem, demoralizacją nieletnich. W rodzinach problemowych występuje deprywacja podstawowych potrzeb ich członków, a szczególnie dzieci. Stąd adresatami programu są dzieci i młodzież z rodzin przeżywających trudności bądź też zagrożonych kryzysem. Są to:

- rodziny żyjące w ubóstwie, które często jest skorelowane z bezrobociem zwłaszcza długotrwałym. Niski poziom wykształcenia i kompetencji zawodowych, wczesne rodzicielstwo, wielodzietność, niepełność rodziny zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia ubóstwa, marginalizacji i dziedziczenia negatywnych wzorców. Ubóstwo często skorelowane jest z długotrwałą chorobą występującą w rodzinie,

- rodziny z problemem uzależnienia i przemocy, które często występują jednocześnie. Takie środowisko wychowawcze powoduje często problemy wychowawcze u dzieci, powielanie przekazanych wzorców w życiu dorosłym,

- rodziny z niewydolnością wychowawczą, niezaradne. Niewydolność ta może wynikać ze stanu zdrowia, trudnych warunków materialnych czy mieszkaniowych. Wówczas pomoc może szybciej przynieść poprawę warunków dzieci. Jeśli wynika ona z uzależnienia,

 - przestępczości, prostytutce może wymagać dłuższej i intensywniejszej pracy,

- dzieci i młodzież powracające z instytucjonalnej pieczy zastępczej. Rodzina, do której powraca dziecko wymaga wsparcia, gdyż moment ten jest ogromnym egzaminem trwałości uzyskanych zmian. Młodzież pełnoletnia opuszczająca rodziny zastępcze, czy placówki wychowawcze wymaga wsparcia w uzyskaniu pracy, mieszkania.

Niniejszy Program adresowany jest do rodzin z dziećmi przeżywających trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Uzupełniający charakter będą miały działania powszechnie kierowane do rodzin z dziećmi i młodzieżą, w szczególności działania promujące wartości rodzinne i wspólne spędzanie wolnego czasu.

V Cel główny

Celem głównym Programu jest zapewnienie wsparcia rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

VI Cele szczegółowe

1. Identyfikacja rodzin zagrożonych dysfunkcjami przez:

- przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w rodzinie przeżywającej trudności,
- rozpoznanie deficytów w wypełnianiu funkcji rodzicielskich, oraz rozeznanie sytuacji rodzinnej, szkolnej, rówieśniczej dziecka.

2. **Zapewnienie realizacji podstawowych potrzeb dziecka i rodziny przez:**

- udzielenie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom o najniższym statusie materialnym w postaci zasiłków z pomocy społecznej, stypendiów oraz dożywiania i żywności,
- organizowanie specjalistycznego wsparcia (np. specjalistyczne usługi opiekuńcze, pomoc psychologiczna),
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej, wychowawczej, szkolnej i opiekuńczej dzieci z rodzin wieloproblemowych poprzez stały nadzór asystenta rodziny.

3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych przez pracę socjalną z rodziną nakierowaną na:

- przekazywanie wiedzy na temat właściwego wypełniania obowiązków rodzicielskich, budzenie poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową,
- informowanie rodzin przeżywających trudności o możliwości skorzystania z poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego w zakresie prawa rodzinnego, a także prowadzenie konsultacji wychowawczych,
- motywowanie rodziców do podnoszenia swoich kompetencji wychowawczych przez udział w odpowiednich warsztatach np. „Szkoła dla rodziców”,
- podnoszenie świadomości rodziców odnośnie potrzeb edukacyjnych i rozwojowych dzieci,
- wzmacnianie więzi uczuciowych wewnątrz rodziny oraz integrowanie jej z otoczeniem, by zapobiec zjawisku izolacji,
- współpraca z instytucjami w środowisku lokalnym, szczególnie ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądem.

4. Prewencja sytuacji kryzysowych i rozwiązywanie już występujących kryzysów przez:

- zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- motywowanie do podejmowania działań mających na celu zniwelowanie istniejących dysfunkcji u członków rodziny, takich jak terapia leczenia uzależnień oraz terapia dla ofiar i sprawców przemocy,
- monitorowanie rodzin zagrożonych uzależnieniami,
- motywowanie rodzin do brania udziału w projektach, szkoleniach umożliwiających podniesienie kompetencji zawodowych, planowania swojej przyszłości zawodowej oraz do podejmowania zatrudnienia,
- współpraca w organizowaniu wypoczynku dla dzieci z rodzin z problemami,
- rozwijanie aktywnych form integracji: zawodowej, edukacyjnej, społecznej i zdrowotnej wśród zagrożonych wykluczeniem społecznym dzięki funduszom pozyskiwanym z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- intensyfikacja zajęć pozaszkolnych, działalności świetlic w celu wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych,
- podnoszenie kwalifikacji pracowników Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a przez to udoskonalanie metod wsparcia.

5. Odbudowa środowiska rodzinnego umożliwiającego powrót dziecka z pieczy zastępczej przez:

- wzmocnienie funkcji rodziny,
- pracę nad relacjami w rodzinie,
- aktywizację społeczną i zawodową.

6. Reintegracja rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną dziecka powracającego z pieczy zastępczej.

VII Realizatorzy Programu

lp.	Instytucja	Zadania/zakres współpracy
1.	Gmina Dobczyce	Dofinansowanie inicjatyw społecznych mających na celu organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, wspieranie lokalnych inicjatyw na rzecz rodziny i upowszechniania pozytywnych wzorców rodziny.
2.	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobzycach	Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, realizacja Programu „Posiłek w szkole i w

		<p>domu” na lata 2019-2023, realizacja zadań w zakresie świadczeń rodzinnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, realizacja zadań Programu Kompleksowego Wsparcia Rodzin „Za życiem”, organizowanie pomocy psychologicznej w Punkcie Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, działania informacyjno-edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie uzależnieniom, działania informacyjne mające na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy i właściwego reagowania na nią, podejmowane we współpracy z instytucjami ze środowiska lokalnego, współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Myślenicach w kwestii możliwości zapewnienia odpowiedniego wsparcia rodzinie oraz uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym przez osoby stosujące przemoc. Współpraca z innymi instytucjami zapewniającymi odpowiednie wsparcie, min. Poradniami Leczenia Uzależnień i Współuzależnień, Centrum Zdrowia Psychicznego Małopolska Południe w Myślenicach. Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wspieranie aktywności społecznej rodzin, udzielanie pomocy w nabywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, doradztwo w zakresie form i miejsc wsparcia, oraz w zakresie zarządzania budżetem domowym, w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i utrzymaniu pracy, udzielanie poradnictwa, konsultacji wychowawczych dla dzieci i rodziców, interwencja w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu dziecka, współpraca z jednostkami, organizacjami, osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.</p>
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobczycach	<p>Działania motywujące osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego, zapewnienie dostępu do specjalistycznych form pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin; działania profilaktyczne adresowane do dzieci i młodzieży oraz rodziców i nauczycieli, związane z podnoszeniem świadomości o konsekwencjach uzależnień, informacja i kontrola sprzedających alkohol w celu prewencji sprzedaży nieletnim i będącym pod wpływem alkoholu, dofinansowanie z budżetu gminy terapii pogłębionej dla osób wychodzących z nałogu, wspieranie działalności grupy samopomocowej AA „Zapora” w Dobczycach, wspieranie rozwoju alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i dorosłych.</p>
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	<p>Koordynacja działań instytucji i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnienie wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, działania mające na celu informację społeczną na temat zjawiska przemocy, podejmowanie działań w ramach procedury „Niebieska Karta”.</p>
5.	Komisariat Policji w Dobczycach	<p>Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa na terenie Gminy Dobczyce, przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży, czynności</p>

		w ramach procedury „Niebieska Karta”.
6.	Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Dobczycach	Opieka i profilaktyka zdrowotna, czynności w ramach procedury „Niebieska Karta”, zadania związane z realizacją ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
7.	Szkoły i przedszkola z terenu Gminy Dobczyce	Realizacja programów edukacyjnych, profilaktycznych, wychowawczych, organizacja wsparcia pedagogicznego dla rodziców i dzieci, rozwiązywanie problemów wychowawczych, organizacja dodatkowych zajęć mających na celu wyrównywanie szans dzieci ze środowisk zagrożonych, oraz zajęć rozwijających zainteresowania, organizacja czasu wolnego, socjoterapii, terapii pedagogicznej, zajęć warsztatowych związanych z wychowywaniem dzieci, rozwijanie współpracy rodziców w kwestiach trudności wychowawczych, czynności w ramach procedury „Niebieska Karta”.
8.	Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Dobczycach	Udzielanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego dla rodzin i dzieci.
9.	Świetlica Środowiskowa w Kędzierzynie	Organizacja czasu wolnego, zabawy, zajęć sportowych oraz rozwój zainteresowań, zapewnienie opieki i pomocy w nauce.
10.	Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Biblioteka Publiczna w Dobczycach	Zagospodarowanie czasu wolnego; szerzenie działalności sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej wśród dzieci i młodzieży, organizowanie imprez o charakterze integrującym rodziny, zwiększenie zasięgu dotychczasowych imprez, promowanie aktywnego stylu życia, udostępnianie istniejącej i rozwój nowej infrastruktury spędzania wolnego czasu.
11.	Organizacje pozarządowe	Organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych służących podnoszeniu świadomości zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych, szczególnie kierowanych do dzieci i młodzieży, tworzenie warunków do powstawania grup samopomocowych dla osób uzależnionych i współzależnionych, promowanie postaw właściwego reagowania na zjawisko przemocy, działalność edukacyjna dotycząca zjawiska przemocy, udział w tworzeniu warunków do powstawania grup samopomocowych dla osób dotkniętych przemocą, promowanie właściwych wzorców spędzania wolnego czasu, aktywnego stylu życia oraz organizacja zajęć rekreacyjnych, artystycznych, sportowych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży. Organizowanie zajęć dla dzieci i młodzieży z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, inicjowanie powstawania grup samopomocowych dla rodziców dzieci niepełnosprawnych.

VIII Promocja i monitorowanie Programu

Promocja Programu prowadzona będzie na stronach internetowych realizatorów projektu, na imprezach środowiskowych z udziałem odbiorców projektu.

Monitorowanie programu oparte będzie na analizie danych instytucji realizujących powyższe zadania oraz wyrażać się będzie w danych dotyczących:

- liczby rodzin niewydolnych wychowawczo,
- liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,

- liczby rodzin z problemem uzależnienia,
- liczby rodzin, w których występuje przemoc domowa,
- liczby rodzin z dziećmi, które zostały objęte pomocą socjalną,
- liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- liczby dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych z pieczy zastępczej,
- liczby dzieci korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych.

IX Finansowanie Programu

Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobczyce na lata 2019-2021 możliwa będzie dzięki finansowaniu z budżetu samorządu gminnego oraz budżetu państwa.

W miarę możliwości na realizację działań będą pozyskiwane również środki ze źródeł zewnętrznych.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Dobczycach

Małgorzata Jakubowska